

עלון שבועי בעניני פרשת השבוע, יוצא לאור ע"י ארגון תורה וחסד:

'המרכז לערבות הדדית'

כ"ט מנחם אב התשפ"ב - גליון 208 - פרשת ראה.

העלון מוקדש לע"נ: סבנו היקר ר' ברוך פרג' בן ר' יצחק ומרים זצ"ל, למשפחת בר דיין.

נתבש"מ ביום חמישי ד' באלול תשס"ה. מנוחתו ומשכבו שלום.

מבט מהפרשה:

חשיבות התורה

בימים אלו אנו נכנסים לחודש אלול. והתורה מזהירה אותנו: "ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה"

בספר "אהל יעקב", שואל המגיד מדובנא זצ"ל:

במה למעשה שונה חודש אלול מכל השנה כולה?

הרי כל השנה אסור לעבור עבירות וחייבים לשמור על כל המצוות. במה אם כן שונה אפוא חודש זה?

והוא השיב על כך במשל למה הדבר דומה: יהודי מצפת עבר להתגורר בשכונה חדשה בבאר שבע. ככל יהודי הוא חיפש בית כנסת והחל לפקדו מדי יום ביומו.

הוא לא ניסה להתבלט יתר על המידה, מה גם שלא הכיר את המתפללים ואף לא ניסה לקשור קשרים עם חבריו לספסל התפילה. הגבאים היכירוהו ואט אט, כיבדוהו לעלות לתורה ולשמש כחזן מדי פעם.

מטבע הדברים הוא החל להתערות יותר ויותר בעניני הקהילה, והפך לאחד מהם.

יום אחד הוא שמע שעומדים לקיים בחירות לוועד בית הכנסת, בשל כישוריו הוא החליט לברר מה התנאים להגשת מועמדות ובכלל מה סיכויי להיבחר...

הסבירו לו בעדינות שיש 'ללקק' למתפללים לומר להם שבת שלום, להגיע לשמחות שלהם ובכלל להתעניין תדיר בשלומם...

'קטן עליו' - החליט להציג את מועמדותו.

לפתע, השתנתה התנהגותו לבלתי הכר, הוא התחיל להקדים שלום לכל המתפללים, לחייך להם, להקשיב ולהתעניין בשלומם...

כעת הוא הבין שעל מנת לזכות באמונים של המתפללים עליו להוסיף ולהוסיף עד כמה שניתן, הוא הרי זקוק לכל קול... ולכל המתפללים יש זכות בחירה, ומי יודע איזה מהם יכריע את הכף...

והנמשל הוא כך: כל השנה כולה אנו משתדלים לעשות כל שביכולתנו (עד כמה שניתן...) בקיום המצוות. אלא שחודש אלול הוא הזמן שבכל ש'נחטוף' יותר מצוות כן יגדל סיכויינו לקבל דווקא את הברכה...

הקב"ה מניח לפנינו ברכה וקללה – אין לדעת איזו מצווה תכריע את הכף וכשם שלפני הבחירות יש להשקיע בכל קול וקול, כך בחודש אלול יש להשקיע בכל מצווה ומצווה...

אכן, שונה הוא חודש אלול... יש להתאמץ בו פי כמה ממנהיגו בכל השנה...

(ע"פ דבר תורה')

זמנים לשב"ק פרשת ראה:

הזמנים ע"פ לוח אור החיים – שעון קיץ.

הדלקת נרות: ירושלים*: 18:55 | תל אביב: 18:53 | חיפה: 18:55 | בית שמש: 18:54. *לנוהגים 40 דק' בירושלים: 18:57.

צאת השבת: ירושלים: 19:45 | תל אביב: 19:43 | חיפה: 19:45 | בית שמש: 19:44.

רבנו תם: ירושלים: 20:34 | תל אביב: 20:31 | חיפה: 20:34 | בית שמש: 20:32.

פניני אור החיים:

כל אדם יכול לעשות עצמו כמשה רבינו

"ראה אנכי נתן לפניכם היום בְּרָכָה וְקִלְלָה":

רבינו האור החיים הקדוש מביא את דברי הרמב"ם בהלכות תשובה וזה לשונו: 'כל אדם ראוי לו להיות צדיק כמשה רבינו או רשע כירבעם'.

ולפי זה פירש רבינו הקדוש את הלשון 'ראה אנכי' שמשה רבנו אמר לעם ישראל, שיראו אותו וישתדלו להתדמות אליו, ולהגיע לרמה שלו, ולא יסתפקו במועט להגיע לדרגות נמוכות יותר, לפי שכל אדם יכול להיות כמוהו.

ובפרשת וזאת הברכה כותב רבינו הקדוש, שמשה רבנו נולד בטבע רע, שהטבע לא היה מסייע אל המידות הטובות, והגיע אליהם רק מתוך יראת ה'. ולכן כל אדם יכול לבוא לדרגתו, כי גם הוא התחיל במדות רעות ומגונות, וזיכך את עצמו עד שנתעלה להיות איש האלקים.

אולם בספר 'ראשון לציון' כתב רבינו הקדוש לפרש את הפסוק 'ולא קם נביא עבד ה' כמשה', גם לגבי מדריגת עבודתו וצדקתו של משה, שעליה גם כן נאמר שלא יקום עוד כמוהו, וכן כתב בפרשת קדושים שמדריגת קדושת משה רבנו היא המדריגה העליונה ביותר, ואין מי שיכול להגיע אליה, ואפילו דרגת הקדושה של משיח לא תהיה למעלה ממשה, אלא אם כן שמלך המשיח הוא משה בעצמו.

ובכמה מקומות מביא רבינו הקדוש את דברי הזוהר הקדוש 'אתפשטותיה דמשה בכל דרא ודרא', כלומר: שמשה רבינו לא נסתלק מן העולם לאחר פטירתו, אלא הוא קשור בנשמות כל איש ישראל הבאים ליטהר עד סוף כל הדורות, שעל ידי התכללותם בנשמת משה יהיה נקל להם עבודת השם יתברך והשגתו.

ונמצא שבוודאי כל יהודי יכול להיות כמשה רבנו, אבל זהו רק באמצעות אתפשטותיה דמשה, ולפיכך אמר הכתוב 'ולא קם נביא עוד בישראל כמשה', שהרי משה בא לדרגה זו מעצמו, לעומת זאת, איש אחר אפילו יהיה גדול כמוהו, מכל מקום לא הגיע לדרגה זו בעצמו אלא רק על ידי אתפשטותיה דמשה.

[אור החיים פרשת ראה פרק יא פסוק כו; פרשת קדושים פרק יט פסוק ב; פרשת וזאת הברכה פרק לג פסוק א; ראשון לציון יהושע פרק א פסוק א]

סיפור לשבת:

לנסות לעזור כמה שאפשר

התורה מצווה אותנו: "כִּי יִהְיֶה בָּךְ אֶבְיֹן מֵאֶחָד אֶחִיךָ... כִּי פָתַח תִּפְתַּח אֶת יָדְךָ לוֹ וְהַעֲבַט תַּעֲבִיטֵנּוּ דֵּי מַחְסְרוֹ אֲשֶׁר יַחְסֵר לוֹ".

מצווה לתת צדקה לכל יהודי הזקוק לה. וכשנדייק בפסוקים נמצא שמי שיכול לתת צדקה ואינו נותן, בנוסף לכך שהוא מבטל מצוות עשה, עובר גם על איסור, כפי שהתורה מדגישה: "לֹא תֹאמַץ אֶת לִבְךָ וְלֹא תִקְפֹּץ אֶת יָדְךָ מֵאֶחִיךָ הָאֶבְיֹן".

מצוות הצדקה אינה רשות אלא חובה שהתורה מטילה על כל יחיד ועל החברה בכללותה. ועניינה, לעזור ולתמוך בחולים וזקנים, יתומים ואלמנות, שאינם יכולים לקיים את עצמם.

ועל ידי שאנו מתמודדים עם הקשיים שישנם בעולם, ומסייעים לסובלים ולמסכנים, אנו מתקנים את העולם ומקרבים את הגאולה, וכפי שאמרו חכמים: "גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה, שנאמר (ישעיהו נ): "כֹּה אָמַר ה' שְׁמְרוּ מִשְׁפָּט וַעֲשׂוּ צְדָקָה כִּי קְרוּבָה יִשְׁוֹעַתִּי לְבֹא וְצִדְקַתִּי לְהַגְלוֹת".

על הדרך שקיימו גדולי ישראל את מצוות הצדקה נעמוד מן המעשה הבא:

אלמנה אחת באה לפני הרב הקדוש רבי חיים מצאנז זצ"ל ובכתה לפניו שעולליה שואלים לחם וביתה ריק והיא חייבת כסף רב עבור עגלה מלאה תפוחים שקנתה כדי למכרם בדוכנה שבשוק.

"ומה הבעיה?" - שאל הרב

"לדאבון ליבי אנשים הוציאו עליהם לעז שהם חמוצים ורקובים ואינני יכולה למכרם" - יבבה האלמנה המסכנה...

נרעש הרבי וקם ממקומו, עזב את קהל חסידיו והלך אל השוק, נעמד מאחורי הדוכן של האישה והתחיל לקרוא כאחד הסוחרים: "קנו, אנשים, קנו תפוחים – תפוחים טובים ומתוקים!"

האנשים נהרו מכל העברים ונאבקו זה בזה כדי לקנות תפוח מידיו של הרבי, לקחו ושילמו, לקחו ושילמו וכעבור כמה דקות לא נותר תפוח אחד – וביד הרבי היה צרור גדול של מעות.

הושיט הרבי את הצרור לאלמנה הנדהמת ואמר: "רואה את, סתם חששת, התפוחים טובים היו, ראי – כולם נמכרו, ולא נשאר אפילו אחד"...

סיפור נוסף ממחיש שכשרוצים לעזור תמיד ישנה דרך רק נדרש רצון אמיתי:

איכר זקן ותשוש ביקש לחפור את אדמת הגן שלו להפוך אותה ולשתול בה תפוחי אדמה. גילו המופלג הביא למצב שהעבודה הייתה לו קשה מדי.

הישועה הייתה אמורה לבוא מבנו היחיד, שיכול היה לעזור לו, אך זה ישב בכלא על שוד בנק.

הזקן ישב וכתב לבנו מכתב בו סיפר לו על צרותיו ועל כמה שהוא חסר לו כעת.

לא עבר זמן רב והוא קיבל תשובה מהבן: "אבא, תעשה לי טובה רק אל תחפור בגינה. הרי שם קברתי את הכסף!!!"...

לא עברו שעות מעטות ובשעה ארבע לפנות בוקר הופיעו שנים עשר שוטרים כשבידם אתי חפירה, הפכו את הגינה על פיה, חפרו ולא מצאו את הכסף.

הזקן המבולבל כתב לבנו מכתב נוסף, סיפר לו מה שקרה ושאל אותו: "מה לעשות עכשיו?!"

"שתול את תפוחי האדמה שלך, אבא", ענה לו הבן: "זה מה שיכולתי לעשות מאיפה שאני נמצא"...

כולנו יכולים לעזור צריכים רק למצוא את הדרך...

(דבר תורה')

בדיחות הדעת:

שאל פעם כומר את רבי יהונתן אייבשיץ היכן רמוז בספר תורה שתורת הנוצרים שקר ומנהיגם שקר? הביא לו ר' יהונתן את הפסוק מפרשתנו: "כי יסיתך אחיך בן אמך", דהיינו בן שטוען שיש לו רק אמא ואין לו אבא, (כמו 'אותו האיש רחמ"ל).

טיפול שרש

"אבד תאבדון את כל המקומות אשר עבדו שם הגוים אשר אתם ירשיתם אתם את אלהיהם על ההרים הרמים ועל הגבעות ותחת כל עץ רענן". (פרק י"ב, פסוק ב')

פרש רש"י: אבד, ואחר כך תאבדון. מכאן לעוקר עבודת כוכבים שצריך לשרש אחריה.

רבים הם העובדים לשנות ולעקר מדות רעות והרגלים מגנים שבנפשם, אולם לאחר ימים או עשור רואים לפתע שאותן מדות חוזרות ומתעוררות מחדש, מה שמגלה שבצעם היו סך הכל "רדומות" אצל האדם, אבל קימות (כן מכנה זאת הג"ר אליהו דסלר זצ"ל בספרו "מכתב מאלוהו" שלעיתים באדם ישנן מדות רעות "מורדמות", שלפעמים אפילו לא מודע הוא על קיומן, אך בשעת נסיון לפתע מתעוררות הן ויוצאות). וכל זה מפני שלא משרשים אנו אחריהן לעקרו משרשן, ולהפך טבעינו ומהותנו למדות טובות וישרות, אלא פשוט מניחים אנו אותן בצד, שנינוחו במקומן, ולכן לפתע מתפרצות הן באדם באיצטל של "תשמיש מצוה" - לכעס על "כבוד התורה", ולהקפיד "לשם חנוך" וכיוב"ז, או שסתם נפרצים הגבולות בשעת נסיון ומתגלה הפנימיות האמתית של האדם בטענה ש"לא יכלתי יותר".

והעצה היעוצה היא: שנעקר ונשנה את המדה משרשה וממהותה משלילית לחיובית, כגון: אדם שמטבעו קנאי - לא יעצם עיניו מלהסתכל על של חבירו, אלא יעבד על ההסתפקות במועט והשמחה בהצלחת חבירו, ואם כעסן - לא יתאפק וירסן את פיו גרידא, אלא יעבד על האמונה התמימה שהכל מה' והכל לטובה, ואם גאותן - לא ישפיל ויבזה את עצמו, אלא ידע להתכבד ובכל זאת לזכר שפלותו, וכן על זו הדרך. ובינו נא זאת, כי תורה יסודית וחשובה היא זו!

(ע"פ 'דובב שפתי ישנים')

בקיצע'ר – חידוש קצר לשולחן השבת:

" רְאֵה אֲנִי נִתֵּן לַפְּנִיכֶם הַיּוֹם בְּרִכָּה וְקִלְלָה " (פרק י"א, פסוק כ"א)

הפסוק מתחיל בלשון יחיד ומסיים בלשון רבים.

ולכאורה היה צריך לומר "ראו אנכי נותן לפניכם" או, "ראה אנכי נותן לפניך", שהפסוק יהיה אחיד בלשון יחיד או בלשון רבים.

וכתב הגאון חתם סופר ז"ל על מה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה "לעולם יראה אדם את כל העולם על מחצה ואם עשה מצווה אחת מכריע את כל העולם לכף זכות",

ועל כן אומר הפס' בדרך רמז לכל אחד ואחד מישראל אתה תראה במחשבה שאני נותן לפניכם ברכה או קללה, אם אחד מכם ח"ו לא ישמע מכריע העולם לכף חובה חס ושלום.

והקב"ה ברא את ישראל בעולם כדי לשמור על קיום העולם שאם אין ישראל בעולם חס ושלום, העולם לא מתקיים, ועוד שישראל צריכים להביא האמונה בין כל העמים ולהודיע להם שהעולם אינו הפקר ולהראות להם שיש פטרון ומשגיח.

וכמו שמצינו באברהם אבינו עליו השלום שהיה יחיד בעולם והיו מלעיגים ומצחקים עליו אבל סוף היה שאמר לו הקב"ה אב המון נתתיך וסוף סוף באו המלכים ואמרו לו נשיא אלוקים אתה בתוכנו.

כתב הגאון "החתם- סופר" רמז מוסר כי הברכות והקללות לא נתנו אלא לבינוניים יען שהצדיקים לא חוששים לכל זה, ולרשעים לא יועילו כל תוכחות שבעולם נמצא שכל הרעש הגדול הזה רק לבינוניים שהם נמצאים בין שני גורי אריות יצר הטוב ויצר הרע.

על זה אמרו חכמינו זכרונם לברכה שהצדיקים שופטם יצר הטוב והרשעים שופטם יצר הרע והבינוניים שופטים אותם זה וזה ולהם יוצדקו הברכות ואם חס ושלום קלקלו דרכיהם, יש קללות, בשביל זה קוראים את ארץ ישראל ארץ כנען שאם זכו הרי ארץ ישראל, ארץ זבת חלב ודבש ואם לא זכו חס ושלום, ארץ כנען,

ראשי תיבות כינור נעים עם נבל שהשכינה נקראת כינור נעים, ואם לא חס ושלום ביד נבל כך כתוב בשמנה לחמו.

(ע"פ 'פניני ינון ואליהו')

חודה של פרשה – חידה מהפרשה ע"פ הפסוקים ורש"י, בעריכת הרב ישראל בראורין שליט"א.

"והלכת בדרכיו" הוא סוד הנסתר בחידה.

כך ירמוז ה'אל' בפסוקי התורה.

הטבה יתרה שהיא כפולה בעבר מה'אל'.

גם אתם כך תנהגו בזו המצוה, בני ישראל.

היכן מובאים ומה באורם אלו אמרים אשר רש"י ביארם.

בצינו "ארץ" וגם "שפת הים".

פתרונות ניתן לשלוח עד ליום רביעי הקרוב בדרכים הבאות:

א. בעמדות 'נדדים פלוס' באמצעות שלח הודעה. (קוד קופה 6500, ע"ש המרכז לערבות הדדית) |

ב. השארת הודעה במענה הממוחשב בטלפון: 02-5-696-515. | ג. שליחת הודעה במיל: ALONHLH@GMAIL.COM

- יש לשלוח תשובה מליאה בצירוף שם הפותר, והיכן קיבלתם את העלון.

ב"ה

לתועלת הציבור: קיים גמ"ח להשאלת

גמרות שוטנשטין, וספרי טוש"ע.

ברח' אבינועם ילין 13, שכונת גאולה י-ם.

לפרטים: 054-844-86-83.

או בקו המידע: 02-590-7438

מיוז ברקא

רב קווי: 1599-578-946

בני ברק: ר' עקיבא 52 בפסאג' | ירושלים | אלעד | ביתר עילית
מודיעין | עילית | בית שמש | אשדוד | נתיבות | חיפה